Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2024. gada 4. oktobrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Personas datu aizsardzība – Regula (ES) 2016/679 – 82. panta 1. punkts – Tiesības uz kompensāciju un atbildība – Datu nelikumīga apstrāde – Tiesību uz personas datu aizsardzību pārkāpums – Jēdziens "kaitējums" – Nemateriālā kaitējuma atlīdzinājums atvainošanās veidā – Pieļaujamība – Efektivitātes princips – Atlīdzinājuma veida un apmēra vērtējums – Pārziņa attieksmes un motivācijas iespējamā ņemšana vērā

Lietā C-507/23

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Augstākā tiesa (Senāts) (Latvija) iesniegusi ar 2023. gada 7. augusta lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2023. gada 8. augustā, tiesvedībā

A

pret

Patērētāju tiesību aizsardzības centru,

TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs N. Pisarra [*N. Piçarra*], tiesneši N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents) un M. Gavalecs [*M. Gavalec*],

ģenerāladvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Latvijas valdības vārdā – J. Davidoviča un K. Pommere, pārstāves,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Bouchagiar*, *H. Kranenborg* un I. Naglis, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – latviešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV 2016, L 119, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "VDAR") 82. panta 1. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp pieteicēju A un Patērētāju tiesību aizsardzības centru (Latvija) (turpmāk tekstā – "PTAC") par nemateriālā kaitējuma atlīdzinājumu – tas pieteicējam esot nodarīts tāpēc, ka PTAC bez viņa atļaujas ir apstrādājis kādus viņa personas datus.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3 VDAR 1., 75., 85., 146. un 148. apsvērums ir formulēti šādi:

"(1) Fizisku personu aizsardzība attiecībā uz personas datu aizsardzību ir pamattiesības. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("harta") 8. panta 1. punkts un [LESD] 16. panta 1. punkts paredz, ka ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

[..]

(75) Risku fizisku personu tiesībām un brīvībām – ar atšķirīgu iespējamību un nopietnību – var radīt personas datu apstrāde, kas var izraisīt fizisku, materiālu vai nemateriālu kaitējumu, jo īpaši, ja apstrāde var izraisīt [..] kaitējumu reputācijai [..] vai jebkādu citu īpaši nelabvēlīgu ekonomisko vai sociālo situāciju; ja datu subjektiem var tikt atņemtas viņu tiesības un brīvības vai atņemta iespēja kontrolēt savus personas datus; [..]

[..]

(85) Ja uz personas datu aizsardzības pārkāpumu nereaģē pienācīgi un savlaicīgi, tas fiziskām personām var izraisīt tādu fizisku, materiālu vai nemateriālu kaitējumu kā, piemēram, iespējas kontrolēt savus personas datus zaudēšana vai to tiesību ierobežošana, [..] kaitējums reputācijai [..] vai jebkāda cita attiecīgajai fiziskajai personai īpaši nelabvēlīga ekonomiskā vai sociālā situācija. [..]

[..]

(146) Pārzinim vai apstrādātājam būtu jākompensē jebkurš kaitējums, kurš personai var būt nodarīts tādas apstrādes rezultātā, kura pārkāpj šo regulu. [..] Kaitējuma jēdziens būtu plaši jāinterpretē, ņemot vērā Tiesas judikatūru, tādā veidā, kas pilnībā atbilst šīs regulas mērķiem. Tas neskar prasības par kaitējumu, kas izriet no citu Savienības vai dalībvalstu tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem. [..] Datu subjektiem būtu jāsaņem pilna un iedarbīga kompensācija par tiem nodarīto kaitējumu. [..]

[..]

(148) Lai stiprinātu šīs regulas noteikumu izpildi, [..] par šīs regulas pārkāpumiem būtu jāpiemēro sankcijas, tostarp administratīvi naudas sodi. [..] Tomēr būtu pienācīgi jāņem vērā pārkāpuma būtība, smagums un ilgums, tas, vai pārkāpums izdarīts tīši, darbības, kas veiktas, lai mazinātu ciesto kaitējumu, atbildības pakāpe [..] un jebkādi citi pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi. [..]"

4 Šīs regulas 1. panta "Priekšmets un mērķi" 2. punkts noteic:

"Šī regula aizsargā fizisku personu pamattiesības un pamatbrīvības un jo īpaši to tiesības uz personas datu aizsardzību."

5 Minētās regulas 4. pants "Definīcijas" noteic:

"Šajā regulā:

1) "personas dati" ir jebkura informācija, kas attiecas uz identificētu vai identificējamu fizisku personu ("datu subjekts"); [..]

[..]

7) "pārzinis" ir fiziska vai juridiska persona, publiska iestāde, aģentūra vai cita struktūra, kas viena pati vai kopīgi ar citām nosaka personas datu apstrādes nolūkus un līdzekļus; [..]

[..]

12) "personas datu aizsardzības pārkāpums" ir drošības pārkāpums, kura rezultātā notiek nejauša vai nelikumīga nosūtīto, uzglabāto vai citādi apstrādāto personas datu iznīcināšana, nozaudēšana, pārveidošana, neatļauta izpaušana vai piekļuve tiem;

[..]."

6 Šīs pašas regulas 6. panta "Apstrādes likumīgums" 1. punkts noteic, ka personas datu apstrāde ir likumīga tikai tādā apmērā un tikai tad, ja ir izpildīts vismaz viens no tajā uzskaitītajiem nosacījumiem.

7 VDAR VIII nodaļā "Tiesību aizsardzības līdzekļi, atbildība un sankcijas" ir ietverts tās 77.–84. pants.

8 Šīs regulas 82. panta "Tiesības uz kompensāciju un atbildība" 1. un 2. punkts noteic:

"1. Jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārziņa vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu.

2. Jebkurš apstrādē iesaistītais pārzinis ir atbildīgs par kaitējumu, kas nodarīts ar apstrādi, kura pārkāpj šo regulu. [..]"

9 VDAR 83. panta "Vispārīgi nosacījumi par administratīvo naudas sodu piemērošanu" 2. punkts noteic:

"[..] Lemjot par to, vai piemērot administratīvo naudas sodu, un pieņemot lēmumu par administratīvā naudas soda apmēru, katrā konkrētā gadījumā pienācīgi ņem vērā šādus elementus:

a) pārkāpuma būtību, smagumu un ilgumu, ņemot vērā attiecīgo datu apstrādes veidu, apmēru vai nolūku, kā arī ietekmēto datu subjektu skaitu un tiem nodarītā kaitējuma apmēru;

b) to, vai pārkāpums izdarīts tīši vai neuzmanības dēļ;

c) jebkādu pārziņa vai apstrādātāja rīcību, lai mazinātu kaitējumu, kas nodarīts datu subjektiem;

[..]

k) jebkādu citu pastiprinošu vai mīkstinošu apstākli, kas piemērojams lietas apstākļiem, piemēram, no pārkāpuma tieši vai netieši gūti finansiālie labumi vai novērsti zaudējumi."

10 Šīs regulas 84. panta "Sankcijas" 1. punkts precizē:

"Dalībvalstis paredz noteikumus par citām sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, jo īpaši pārkāpumiem, par kuriem nav paredzēti administratīvi naudas sodi saskaņā ar 83. pantu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šos noteikumus īsteno. Šādas sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas."

Latvijas tiesiskais regulējums

11 2005. gada 2. jūnija Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (*Latvijas Vēstnesis*, 2005, Nr. 96), redakcijā, kas piemērojama pamatlietā (turpmāk tekstā – "2005. gada likums"), 14. pants "Nemantiskā kaitējuma atlīdzinājuma noteikšana" noteic:

"(1) Nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu nosaka atbilstoši aizskarto tiesību un ar likumu aizsargāto interešu nozīmīgumam un konkrētā aizskāruma smagumam, ņemot vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, cietušā rīcību un līdzatbildību, kā arī citus konkrētajā gadījumā būtiskus apstākļus.

(2) Nemantisko kaitējumu atlīdzina, atjaunojot stāvokli, kāds pastāvēja pirms kaitējuma nodarīšanas, vai, ja tas nav vai nav pilnībā iespējams, vai nav adekvāti, – atvainojoties vai samaksājot atbilstīgu atlīdzību.

(3) Ja iestāde vai tiesa, izvērtējot konkrētā gadījuma apstākļus, konstatē, ka privātpersonas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums nav smags, nemantiskā kaitējuma patstāvīgs vai papildu atlīdzinājums var būt rakstveida vai publiska atvainošanās.

(4) Nemantiskā kaitējuma atlīdzību nosaka līdz 7000 *euro* apmērā. Ja nodarīts smags nemantiskais kaitējums, atlīdzību var noteikt līdz 10 000 *euro* apmērā, bet, ja nodarīts kaitējums dzīvībai vai sevišķi smags kaitējums veselībai, maksimālais atlīdzības apmērs var būt līdz 30 000 *euro*."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

12 Pieteicējs ir Latvijā atpazīstams auto nozares žurnālists un eksperts.

13 Saistībā ar kampaņu, kuras mērķis ir vairot patērētāju informētību par riskiem, kas rodas, iegādājoties lietotu transportlīdzekli, PTAC vairākās tīmekļvietnēs izplatīja videosižetu, kurā tostarp tika attēlots personāžs, kas bez pieteicēja piekrišanas viņu atdarināja.

14 Lai gan pieteicējs iebilda pret šā videosižeta veidošanu un izplatīšanu, tas palika pieejams tiešsaistē. Turklāt PTAC noraidīja viņa skaidri izteiktos lūgumus izbeigt šo izplatīšanu un atlīdzināt par viņa reputācijas aizskārumu.

15 Tad pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā (Latvija), lai, pirmkārt, panāktu, ka tiek atzīts, ka PTAC, bez atļaujas izmantojot un izplatot viņa personas datus, ir rīkojies prettiesiski, kā arī, otrkārt, saņemtu atvainošanos un 2000 EUR kā atlīdzinājumu par viņam nodarīto nemantisko kaitējumu. Minētā tiesa, atzinusi PTAC rīcību par prettiesisku, uzlika tam pienākumu šo rīcību izbeigt un publiski atvainoties pieteicējam, kā arī samaksāt viņam 100 EUR kā nodarītā nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu.

16 Ar 2023. gada 20. maija spriedumu Administratīvā apgabaltiesa (Latvija), izskatījusi lietu apelācijas kārtībā, arī atzina PTAC veikto personas datu apstrādi par prettiesisku, pamatojoties uz VDAR 6. pantu, un uzlika pienākumu gan izbeigt šo rīcību, gan saskaņā ar 2005. gada likuma 14. pantu publiski atvainoties vietnēs, kurās šis videosižets bija ticis izplatīts. Turpretim prasību par pieteicējam nodarītā nemantiskā kaitējuma atlīdzinājumu naudā minētā tiesa noraidīja. Proti, tā citastarp uzskatīja, ka izdarītais pārkāpums nav smags, jo videosižeta mērķis bija izpildīt uzdevumu sabiedrības interesēs, nevis aizskart pieteicēja godu, cieņu un reputāciju. Turklāt tā atzina, ka šis pārkāpums noticis tādēļ, ka PTAC ir kļūdaini interpretējis sarežģītas tiesību normas.

17 Kasācijas sūdzībā, kura iesniegta Augstākajā tiesā (Senāts) (Latvija), kas ir iesniedzējtiesa šajā lietā, pieteicējs apstrīd minēto spriedumu tāpēc, ka tajā ir atteikta viņam nodarītā nemantiskā kaitējuma atlīdzināšana naudā. Viņš būtībā apgalvo, ka apelācijas instances tiesa ir pieļāvusi kļūdas, novērtējot izdarītā viņa tiesību pārkāpuma smagumu un no tā izrietošā kaitējuma apmēru. Viņš arī apgalvo, ka atlīdzinājums atvainošanās veidā nav ne taisnīgs, ne atbilstīgs, ņemot vērā VDAR 82. pantu.

18 Pirmām kārtām, iesniedzējtiesa, ņemot vērā 2023. gada 4. maija spriedumu *Österreichische Post* (Nemateriālais kaitējums saistībā ar personas datu apstrādi) (C-300/21, turpmāk tekstā – "spriedums *Österreichische Post*", EU:C:2023:370), uzskata, ka VDAR 82. pants neļauj piespriest atlīdzinājumu par šīs regulas pārkāpumu, ja iepriekš nav konstatēts ar šo pārkāpumu nodarītais kaitējums. Tā uzskata, ka šajā gadījumā apelācijas instances tiesa, piespriežot šādu atlīdzinājumu, lai arī tā nebija konstatējusi pieteicēja reputācijas, goda un cieņas aizskārumu, ir pārkāpusi minēto 82. pantu. Šajā kontekstā šī tiesa vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā VDAR 1. panta 2. punktu, kā arī tās 75., 85. un 146. apsvērumu, nelikumīga personas datu apstrāde pati par sevi var būt Hartas 8. panta 1. punktā garantēto pamattiesību uz šo datu aizsardzību pārkāpums un līdz ar to būt "kaitējums" minētā 82. panta izpratnē arī tad, ja nav konstatēts datu subjekta reputācijas, goda vai cieņas aizskārums.

19 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa jautā par to, kāds atlīdzinājums par nemantisko kaitējumu ir atbilstošs saskaņā ar VDAR 82. panta 1. punktu, kā tas interpretēts 2023. gada 4. maija spriedumā *Österreichische Post* (C-300/21, EU:C:2023:370). Tā vēlas noskaidrot, vai pienākums atvainoties cietušajai personai – kas Latvijas tiesībās var būt patstāvīga vai papildu atlīdzinājuma forma – noteiktos gadījumos var tikt uzskatīts par pietiekamu atlīdzinājumu 82. panta 1. punkta izpratnē.

20 Visbeidzot trešām kārtām, šī tiesa, ņemot vērā minētā sprieduma 58. punktu, jautā, vai VDAR 82. panta 1. punkts, novērtējot to, kāda veida un apmēra atlīdzinājums šajā ziņā pienākas, ļauj ņemt vērā ar šīs regulas pārkāpuma izdarītāja rīcību saistītos vai pat to attaisnojošos apstākļus.

21 Šādos apstākļos Augstākā tiesa (Senāts) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai [VDAR] 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka personas datu nelikumīga apstrāde kā [šīs] regulas pārkāpums pati par sevi var būt personas subjektīvo tiesību uz datu aizsardzību nepamatots aizskārums un personai radīts kaitējums?

2) Vai [VDAR] 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka, neesot iespējai atjaunot stāvokli, kāds pastāvēja pirms kaitējuma nodarīšanas, kā vienīgā kompensācija par nemantisko kaitējumu tiek noteikta atvainošanās?

3) Vai [VDAR] 82. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas pieļauj, ka apstākļi, kas liecina par datu apstrādātāja attieksmi un motivāciju (piemēram, nepieciešamība pildīt uzdevumu sabiedrības interesēs, nolūka neesība kaitēt personai, grūtības izprast tiesisko regulējumu) ir pamats noteikt mazāku kompensāciju par kaitējumu?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

22 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai VDAR 82. panta 1. punkts, lasot to Hartas 8. panta 1. punkta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka ar šīs regulas tiesību normu pārkāpumu pašu par sevi vien pietiek, lai rastos "kaitējums" 82. panta 1. punkta izpratnē.

23 VDAR 82. panta 1. punkts noteic, ka "jebkurai personai, kurai šīs regulas pārkāpuma rezultātā ir nodarīts materiāls vai nemateriāls kaitējums, ir tiesības no pārziņa vai apstrādātāja saņemt kompensāciju par tai nodarīto kaitējumu".

24 Tiesa 82. panta 1. punktu jau ir vairākkārtīgi interpretējusi tādējādi, ka ar šīs regulas pārkāpumu vien nepietiek, lai uz šā pamata rastos tiesības uz kompensāciju, jo "nodarīta" materiāla vai nemateriāla "kaitējuma" esamība – tāpat kā minētās regulas normu pārkāpuma esamība un cēloņsakarība starp šo kaitējumu un šo pārkāpumu – ir viens no šajā tiesību normā paredzēto tiesību uz kompensāciju nosacījumiem un šie trīs nosacījumi ir kumulatīvi. Tādējādi personai, kas lūdz nemateriālā kaitējuma atlīdzinājumu saskaņā ar minēto tiesību normu, jāpierāda ne tikai šīs regulas normu pārkāpums, bet arī tas, ka šā pārkāpuma dēļ tai patiešām ir nodarīts šāds kaitējums (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 32., 33., 42. un 50. punkts; 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 41. un 42. punkts, kā arī 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 22., 24., 25. un 27. punkts).

25 Tā kā šie trīs kumulatīvie nosacījumi ir nepieciešami un pietiekami, lai iegūtu tiesības uz kompensāciju VDAR 82. panta 1. punkta izpratnē (spriedums, 2023. gada 14. decembris, *Gemeinde Ummendorf*, C-456/22, EU:C:2023:988, 14. punkts), šīs tiesības nav pakārtojamas nosacījumam, ka vēl papildus jāpierāda, ka ir nepamatoti aizskartas datu subjekta, kā tas definēts šīs regulas 4. panta 1. punktā, tiesiskās intereses, kuras paredzēts aizsargāt šajā pašā regulā, proti, šāda subjekta tiesības uz savu personas datu aizsardzību.

26 Turklāt Tiesa ir uzsvērusi, ka pat tad, ja pārkāptā VDAR tiesību norma piešķir tiesības fiziskām personām, šāds pārkāpums pats par sevi nerada "nemateriālo kaitējumu" šīs regulas izpratnē un tādējādi nav par pamatu tiesībām uz tā atlīdzinājumu, tāpēc ka minētajā regulā ir prasīts, lai būtu izpildīti arī divi pārējie šā sprieduma 24. punktā atgādinātie nosacījumi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. aprīlis, *juris*, C-741/21, EU:C:2024:288, 40. punkts).

27 Apstiprinājums šādai VDAR 82. panta 1. punkta interpretācijai ir rodams šīs regulas 75., 85. un 146. apsvērumā. Proti, no šiem apsvērumiem izriet, pirmkārt, ka kaitējuma rašanās saistībā ar personas datu nelikumīgu apstrādi ir tikai iespējamas, nevis automātiskas šādas apstrādes sekas, otrkārt, ka VDAR pārkāpuma rezultātā ne vienmēr rodas kaitējums, un, treškārt, ka lai varētu pamatot tiesības uz kompensāciju, ir jābūt cēloņsakarībai starp attiecīgo pārkāpumu un datu subjektam nodarīto kaitējumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 37. punkts).

28 Šāda interpretācija garantē personas datu aizsardzību kā Hartas 8. panta 1. punktā nostiprinātās pamattiesības, uz kurām ir atsauce VDAR 1. apsvērumā.

29 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos iemeslus, uz pirmo jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. panta 1. punkts, lasot to Hartas 8. panta 1. punkta gaismā, jāinterpretē tādējādi, ka ar šīs regulas tiesību normu pārkāpumu pašu par sevi vien nepietiek, lai rastos "kaitējums" minētā 82. panta 1. punkta izpratnē.

Par otro jautājumu

30 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai VDAR 82. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka atvainošanās var būt atbilstošs atlīdzinājums par nemateriālo kaitējumu, pamatojoties uz šo tiesību normu, tostarp tad, ja nav iespējams atjaunot stāvokli, kāds pastāvēja pirms šā kaitējuma nodarīšanas.

31 Atbilstoši pastāvīgai judikatūrai katras dalībvalsts iekšējā tiesību sistēmā ir jāparedz procesuālā kārtība, kādā tiesā ir iesniedzamas prasības, kuru mērķis ir nodrošināt personu tiesību aizsardzību saskaņā ar procesuālās autonomijas principu, tomēr ar nosacījumu, ka šī kārtība Savienības tiesībās ietilpstošajās situācijās nav mazāk labvēlīga par kārtību, kāda ievērojama līdzīgās situācijās, uz kurām attiecas valsts tiesības (līdzvērtības princips), un nepadara praktiski neiespējamu vai pārmērīgi neapgrūtina to tiesību īstenošanu, kas ir piešķirtas Savienības tiesībās (efektivitātes princips) (spriedumi, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 53. punkts, kā arī 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 32. punkts).

32 Šajā gadījumā – tā kā VDAR nav tiesību normas, kuras mērķis būtu paredzēt noteikumus par to, kā aprēķināms saskaņā ar šīs regulas 82. pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju maksājamās zaudējumu atlīdzības apmērs, – dalībvalstu tiesām tālab jāpiemēro savas valsts iekšējie noteikumi par finansiālā atlīdzinājuma apmēru, ja vien tiek ievēroti Savienības tiesību

līdzvērtības un efektivitātes principi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 54. un 59. punkts; 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 27. un 33. punkts, kā arī 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 40. punkts).

33 Par šā līdzvērtības principa ievērošanu jāteic, ka Tiesas rīcībā nav nekādas informācijas, kas liecinātu, ka minētajam principam varētu būt kāda konkrēta ietekme uz pamatlietu.

34 Savukārt par efektivitātes principa ievērošanu jāteic, ka apstāklis, ka VDAR 82. pantā paredzētajām tiesībām uz atlīdzinājumu ir tikai un vienīgi kompensējoša funkcija, nozīmē, ka saskaņā ar šo pantu maksājamā atlīdzinājuma novērtēšanas kritēriji jānosaka katras dalībvalsts tiesību sistēmā, ja vien šāds atlīdzinājums ir pilnīgs un efektīvs un šāda pilnīga atlīdzinājuma nodrošināšanai nav nepieciešams noteikt pienākumu maksāt sodošu kaitējuma atlīdzinājumu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 57. un 58. punkts; 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 23., 24., 35., 36. un 43. punkts, kā arī 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 42. punkts).

35 Turklāt Tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, ja datu subjektam nodarītais kaitējums nav smags, valsts tiesa var piespriest to atlīdzināt, piespriežot samaksāt šim subjektam nelielu atlīdzību, ja vien šādi piešķirtā nelielā zaudējumu atlīdzības summa ir tāda, ar kuru var pilnībā atlīdzināt šo kaitējumu – šis apstāklis jāpārbauda minētajai tiesai (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 46. punkts).

36 VDAR 82. panta 1. punktam nav arī pretrunā tas, ka atvainošanās var tikt uzskatīta par patstāvīgu vai papildinošu nemateriālā kaitējuma atlīdzinājumu, kā tas šajā gadījumā noteikts 2005. gada likuma 14. pantā, ja vien ar šādu atlīdzinājuma veidu tiek ievēroti minētie līdzvērtības un efektivitātes principi, it īpaši tādā ziņā, ka tam jāļauj pilnībā atlīdzināt nemateriālo kaitējumu, kas konkrēti nodarīts šīs regulas pārkāpuma dēļ; un šis apstāklis lietu izskatošajai valsts tiesai jāpārbauda, ņemot vērā katras lietas apstākļus.

37 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos iemeslus, uz otro jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka atvainošanās var būt atbilstošs atlīdzinājums par nemateriālo kaitējumu, pamatojoties uz šo tiesību normu, tostarp tad, ja nav iespējams atjaunot stāvokli, kāds pastāvēja pirms šā kaitējuma nodarīšanas, ja vien ar šo atlīdzinājuma veidu var pilnībā kompensēt datu subjektam nodarīto kaitējumu.

Par trešo jautājumu

38 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai VDAR 82. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā, ka pārziņa attieksmi un motivāciju var ņemt vērā, lai datu subjektam eventuāli piešķirtu atlīdzinājumu, kas ir mazāks nekā viņam konkrēti nodarītais kaitējums.

39 Pirmām kārtām, no VDAR 83. panta, lasot to šīs regulas 148. apsvēruma kontekstā, izriet, ka, lemjot par administratīvā naudas soda piemērojamību un tā apmēru, kā atbildību "pastiprinošs vai mīkstinošs apstāklis" citastarp jāņem vērā ar pārziņa attieksmi un motivāciju saistītie kritēriji. Šie kritēriji savukārt nav minēti ne šīs regulas 82. pantā, ne arī tās 146. apsvērumā, kas konkrēti attiecas uz 82. pantā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju.

40 Šādu kritēriju nenorādīšana ir skaidrojama ar to, ka VDAR 82. pantam ir tikai un vienīgi kompensējoša funkcija tajā ziņā, ka atlīdzinājumam, it īpaši finansiālajam, kas piespriests, pamatojoties uz 82. pantu, jāļauj pilnībā atlīdzināt nodarīto kaitējumu, atšķirībā no citām šīs regulas tiesību normām, kas arī ir ietvertas tās VIII nodaļā, proti, tās 83. un 84. panta, kuri savukārt būtībā ir vērsti uz sodīšanu, jo pirmais no tiem ļauj piemērot administratīvos naudas sodus un otrais – citas sankcijas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2023. gada 4. maijs, *Österreichische Post*, C-300/21, EU:C:2023:370, 38. un 40. punkts, kā arī 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 22. punkts).

41 Tāpēc, ņemot vērā VDAR 82. panta – lasīta kopsakarā ar tās 146. apsvērumu – un minētās regulas 83. panta – lasīta kopsakarā ar tās 148. apsvērumu – atšķirīgo formulējumu un mērķi, nevar uzskatīt, ka novērtēšanas kritēriji, kas konkrēti izklāstīti 83. pantā, būtu *mutatis mutandis* piemērojami minētā 82. panta sakarā (spriedums, 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 43. punkts un tajā minētā judikatūra). Šī atziņa jāņem vērā konkrēti tad, kad tiek noteikta zaudējumu atlīdzības summa, kas pienākas kā atlīdzinājums par kaitējumu, pamatojoties uz minēto 82. pantu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 39. un 44. punkts), kā arī vispārīgāk – nosakot šāda atlīdzinājuma veidu (finansiāls vai cita veida atlīdzinājums) un šā atlīdzinājuma apmēru.

42 Otrām kārtām, VDAR 82. panta 1. punktā paredzētajām tiesībām uz kompensāciju piemītošā tikai un vienīgi kompensējošā funkcija liedz ņemt vērā pārziņa izdarītā šīs regulas pārkāpuma smaguma pakāpi un iespējami tīšo raksturu, lai atlīdzinātu kaitējumu, pamatojoties uz minēto tiesību normu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 20. jūnijs, *Scalable Capital*, C-182/22 un C-189/22, EU:C:2024:531, 28.–30. punkts).

43 Ņemot vērā to, ka šīm tiesībām uz atlīdzinājumu ir tikai un vienīgi kompensējoša, nevis sodoša funkcija, šāda pārkāpuma smagums nevar ietekmēt saskaņā ar 82. panta 1. punktu piešķiramās zaudējumu atlīdzības summu un šī summa nevar tikt noteikta apmērā, kas pārsniegtu pilnu kaitējuma atlīdzinājumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 20. jūnijs, PS (Nepareiza adrese), C-590/22, EU:C:2024:536, 41. punkts un tajā minētā judikatūra). Nosakot šāda finansiālā atlīdzinājuma apmēru, jāņem vērā tikai datu subjektam faktiski nodarītais kaitējums (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2024. gada 11. aprīlis, *juris*, C-741/21, EU:C:2024:288, 64. punkts).

44 Gluži tāpat minētā 82. panta 1. punktam piemītošā tikai un vienīgi kompensējošā funkcija netiktu ievērota arī tad, ja pārziņa attieksme un motivācija tiktu ņemtas vērā, lai noteiktu uz šīs normas pamata piešķiramā atlīdzinājuma veidu vai lai piešķirtu atlīdzinājumu, kas ir "mazāks" nekā pilnīgs atlīdzinājums par datu subjektam nodarīto kaitējumu, kā to apsver iesniedzējtiesa šajā lietā.

45 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos iemeslus, uz trešo jautājumu ir atbildams, ka VDAR 82. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka tam ir pretrunā tas, ka pārziņa attieksmi un motivāciju var ņemt vērā, lai datu subjektam eventuāli piešķirtu atlīdzinājumu, kas ir mazāks nekā viņam konkrēti nodarītais kaitējums.

Par tiesāšanās izdevumiem

46 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (astotā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) 82. panta 1. punkts, lasot to Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 8. panta 1. punkta gaismā,**

   jāinterpretē tādējādi, ka

   ar šīs regulas tiesību normu pārkāpumu pašu par sevi vien nepietiek, lai rastos "kaitējums" minētā 82. panta 1. punkta izpratnē.

2) **Regulas 2016/679 82. panta 1. punkts**

   jāinterpretē tādējādi, ka

   atvainošanās var būt atbilstošs atlīdzinājums par nemateriālo kaitējumu, pamatojoties uz šo tiesību normu, tostarp tad, ja nav iespējams atjaunot stāvokli, kāds pastāvēja pirms šā kaitējuma nodarīšanas, ja vien ar šo atlīdzinājuma veidu var pilnībā kompensēt datu subjektam nodarīto kaitējumu.

3) **Regulas 2016/679 82. panta 1. punkts**

   jāinterpretē tādējādi, ka

   tam ir pretrunā tas, ka pārziņa attieksmi un motivāciju var ņemt vērā, lai datu subjektam eventuāli piešķirtu atlīdzinājumu, kas ir mazāks nekā viņam konkrēti nodarītais kaitējums.

Piçarra Jääskinen Gavalec

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2024. gada 4. oktobrī.

Sekretārs
A. Calot Escobar

Palātas priekšsēdētājs
N. Piçarra